

Kdo je kriv?

OLEMENCEAU TRDI, DA JE AVSTRIJA ŽELELA MIROVNA POGAJANJA S FRANCILJO. — ČERNIN JE OBRNIL VEST O MIROVNEM POGAJANJU. — SESTANEK V ŠVICI. — FRANCOŠKI POSLANIK JE DOBIL NAROČILO: POSLUŠAJ IN NE RECI NIČESAR. — DUNAJ ZAGOVARJA ČERNINA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, 6. aprila. — V današnji oficijelni izjavi, katero je objavila vlada, se potrjuje zanikanje ministrskega predsednika Clemenceaua, da bi bila resnična trditve zunanjega ministra grofa Černina, da se je vršil razgovor o miru med Francijo in Avstrijo.

V izjavi se glasi: — Ministrski predsednik Clemenceau, ko je prevzel predsedništvo vlade, je našel, da se je v Švici pričel na željo Avstrije razgovor med osebnim prijateljem cesarja Karola grofom Rovertata in polkovnikom drugega urada francoskega generalnega štaba Armandom, katerega je tedanji francoski minister imenoval v ta namen.

Clemenceau je v pričo njegovega predstojnika dal njenje konference, ki ni imela nikakega uspeha, ki pa bi mogla podati koristne vires informacije. Zaradi tega se je polkovniku Armandu dovolilo, da je še dalje ostal v Švici, ker je za to prosil grof Rovertata.

Clemenceau je v pričo njegovega predstojnika dal Armandu sledeče navodilo:

— Poslušajte in ne recite ničesar! Grof Rovertata, ko se je enkrat prepričal, da se mora njegov poskus, dovesti do nemškega miru, ponesrečiti, je dal, da popolnoma pokaže značaj svoje misije, polkovniku Armandu pismo, katero je pisal on sam 25. februarja 1918 in ki se glasi:

— Tekom avgusta 1917 so se pričele konference v namenu, da se od francoske vlade izjavi predlog Avstriji, da bi se prišlo do miru, ki bi imel tak značaj, da bi ga sprejela tudi Avstrija in bi se ga moglo predložiti tudi nemški vladi.

Grof Rovertata, ki je sam pisal to pismo, je to priznal s sledečimi besedami:

— Namen je bil, dobiti od francoske vlade predlog za mir, katerega bi bilo mogoče pod varstvom Avstrije sporočiti v Berlin.

To je dejstvo, ki je dokazano po avtentični listini, na katero se je skliceval grof Černin, ko je rekel:

— Clemenceau je malo pred začetkom ofenzive na zapadni fronti mene vprašal, ako sem pripravljen pričeti pogajanja in na kaki podlagi.

Ko je to govoril, ne samo da ni povedal resnice, — temveč je povedal nasprotno od resnice, kar označujemo v Franciji z besedo — laž.

Naravno je, da se ministrski predsednik Clemenceau ni mogel zdržati nevolje, ko je grof Černin, ki nestrpnost čaka na končne posledice zapadne ofenzive, tako nesramno obrnil resnico ter s tem pokazal Francijo, da je prosila za mir v trenutku, ko smo se skupno z našimi zavezniki pripravljali, da zadamo največji poraz centralnim državam.

Konferenca je trajala samo nekaj minut. In ni bil naš zaveznik, ki je iskal razgovora. Bila je — avstrijska vlada.

Ali se grof Černin več ne spominja, da se je na isti način poskušalo v Parizu in Londonu dva meseca pred grofom Rovertata in od višje stoječe osebe kot je on? — Tudi to, kakor prejšnje, je avtentično, toda je še več bolj pomembnih dokazov.

Amsterdam, 6. aprila. — Današnje oficijelno dunajsko poročilo ponavlja Černinovo trditve, katero je pozneje Clemenceau zanikal, da se je razpravljalo o miru med Avstro-Ogrsko in Francijo.

Oficijelna brzojavka z Dunaja pravi, da je imel zaupni agent ministrskega predsednika Clemenceau, grof Armand s svetovalecem avstrijskega poslanstva v Švici, — grofom Rovertata in od višje stoječe osebe kot je on? — pravljalo o mirovnem vprašanju.

Grof Rovertata je v imenu Avstrije rekel, da je zunanji minister grof Černin pripravljen razgovarjati se s kakim zastopnikom Francije in da misli, da je mogoče uspešno izvesti pogajanja, ako se Francija odpove načrtu aneksije Alzacije in Lotarinške.

Grof Armand je odgovoril, da Clemenceau ni bil v položaju, da bi bil sprejel ta predlog za tako odpoved.

Francoski v Rusiji.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 5. aprila. — Nemci so poslali iz zavzetih okrajev severne Francije v Rusijo en tisoč francoskih civilistov, ki morajo opravljati težko delo. Te o sebe, med katerimi je 400 žensk, so one, katere je Nemčija ponudila, da jih izmenja za Alzacane, ki premikajo slike ali koncerte.

so pobegnili v Francijo. Ko je bil ta predlog zavrnjen, so jih poslali v Rusijo.

Gledališča v Parizu.

Pariz, Francija, 4. aprila. — Da se v času, ko nemški topovi bombardirajo Pariz, prepreči zbiranje ljudstva, je policijski načelnik prepovedal vse popoldanske predstave, bodisi gledališke igre, la, da jih izmenja za Alzacane, ki premikajo slike ali koncerte.

Govor predsednika Wilsona.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Baltimore, Md., 7. aprila. — Včeraj zvečer je pozdravila predsednika Wilsona množica 15,000 ljudi v orodni 5. polka, v dvorani, kjer je bil nominiran leta 1912. To množico je spravil v veliko navdušenje, ko je izjavil, da je Amerika sprejela izzivanje nemške sile in dostavil, da se bo tej sili stopilo v okoliš s silo, ki bo popravila postavbo sveta ter vrgla v prah vsako sebično vlado.

Baltimore, Md., 6. aprila. — Besedilo predsednikovega govora ki ga je imel tukaj danes zvečer, je naslednje:

SODRŽAVLJANI:

Danes je obletnica, ko smo sprejeli izziv Nemčije, da se borimo za svojo pravico živeti in biti prosti ter za posvečene pravice prostih mož vseh psov.

Narod je prebujen. Nobene sile ni, buditi ga. Mi vemo, kaj mora ta vojna stati, poznamo skrajne žrtve in vemo, da bo stala življenja naših najbolj sposobnih mož in če bo treba vse, kar imamo.

Posojilo, glede katerega smo se sestali k razpravljanju, je eden najmanjših delov tega, kar so nas pozvali, da damo in da storimo, daskravno je samoposedi imperativno. Narod celideže se zaveda potrebe tega ter je pripravljen posoditi do skrajnosti, tudi kjer so pri tem prizadeta ostra žrtvovanja ter dnevne žrtve posode iz pilih zaslužkov.

Narod bo zrl z ogorčenjem in zaničenjem na one, ki bodo mogli a ne bodo hoteli, na one, ki zahtevajo višjo obrestno mero, na one, ki mislijo, o vsem tem kot o navadni trgovski transakciji. Vsi tedi nisem prišel, da povsje šujem posojilo. Prišel sem le, da vam dam če bom mogel, bolj živahen pojem, zakaj bo to posojilo.

Vzroki te velike vojne, vzroki, zakaj je nastala potreba vojevat vojno do konca ter za načela, ki so odvisna od nje izida, vse to se nam sedaj jasneje prikazuje kot kdaj poprej. Lahko je razumeti, kaj pravzaprav pomeni to prav posebno posojilo, kajti stvar, za katero se borimo, se nam sedaj bolj ostra razodeva kot ob katerikoli prejšnji krizi tega velikega boja. Mož, ki ve najmanj, vidi lahko sedaj jasno, kako stoji stvar pravice, in za kakšno nemaljnivo stvar ga prosijo, naj jo investira. Močje v Ameriki so lahko bolj gotovi, kot so bili kdaj poprej, da je to njih lastna stvar in da bosta, če bo izgubljena, tudi na enak način izgubljena njih lastnega naroda mesto in misija v svetu.

Zato vas pozivljam kot priče, moji sodržavljan, da nism o nobenem štadiju tega strašnega posla neizmerno presojeval namenov Nemčije. Sam bi me moralo biti, da bi vsprito tako resnih zadev, tako polnih usod za človeštvo po celotnem svetu govoril z divjostjo, da bi se posluževal slabotnega jezika sovraštva ali osveteželjnih namenov. Soditi moramo, kot bi bili sojeni.

Skušal sem spoznati iz ust njenih lastnih predstavitev kakšne cilje ima Nemčija v tej vojni, ter poslovati zunajmi tako odkrito kot sem si želel, da bi oni poslovali. Obrazložil sem naše lastne ideale, naše lastne namene, brez rezerve ali dvomnih fraz, ter sem jih prosil, naj povedo prav tako odkrito, česar iščejo.

Mi nismo predlagali nikake krivice, nikake agresije. Mi smo pripravljeni, kadarkoli bo prišel končni obračun, biti pravični napram nemškemu narodu, postopati pošteno z nemško silo kot z vsemi ostalimi. Nobene razlike ne more biti med narodi pri končni sodbi, če hoče biti to dejanski pravična sodba. Predlagati kaj drugega kot pravico, pravo in neustrastno pravico napram Nemčiji v vsakem času, in naj je izid vojne tak ali tak, bi bilo odgovarjati se in onečastiti našo lastno stvar, kajti mi ne zahtevamo ničesar, česar bi ne hoteli dovoliti drugim.

S to mislijo sem skušal izvesti od onih, ki govorijo za Nemčijo, če je bila pravica ali če je bila nadvlada in izvedenja njih lastne volje nad drugimi narodi sveta ono, kar so nemški voditelji iskali. Odgovorili so, — odgovorili z nezmožnimi besedami. Zatrdili so, da ni pravica, temveč nadvlada in neomejena izvedba njih lastne volje. To zatrdilo pa ni prišlo od nemških državljanov. Prišlo je od nje vojaških voditeljev, ki so njeni resnični vladarji. Njeni državniški so rekli, da si žele miru in da so pripravljene pogajati se glede pogojev, kadarkoli bi bili njih nasprotniki voljni sestiti z njimi za posvečevalno mizo. Njen sedanji kancelar je rekel — z nedefiniranimi in negotovimi besedami in frazami, ki so pogosto take, kot da zanikajo svoj lastni pomen, a vendar s toliko jasnostjo kot se mi je zdela pametna — da bi moral po njegovem mnenju mir temeljiti na principijih, o katerih smo izjavili, da bodo naši lastni principi pri končni uravnavi.

V Brest-Litovsku so govorili njeni civilni delegati s sličnimi besedami; dali so izraza svoj želji, da sklenejo časten mir ter dajo narodom, s kojih usodami so se pečali, pravico izvoliti si svojo lastno pripadnost. Akcija pa je spremljala ter sledila izjavi. Njih vojaški moštvi, močje, ki poslujejo za Nemčijo ter vdejavljajo njene namene, so proglasili po vsem različnih sklep.

Mi ne moremo napačno razumeti tega, kar so storili — v Rusiji, na Finskem, v Ukrajini in Rumunski. Prava preiskunja njih pravičnosti in pravičnega postopanja je prišla. Iz tega pa

lahko presojamo vse ostalo.

V Rusiji se veselo cenenega triumfa, na katerega bi noben junaki ali galanten narod ne mogel biti dolgo ponosen. Velik narod brez moči vseh svojega lastnega nastopa jim leži v tem času na milost. Pozabljeni so vse njihove lepe izjave. Nikjer niso ustanovili pravice, pač pa so vsepovedno naložili svojo silo ter izrabili vse v svojo lastno uporabo ter povečanje, in na rodo zavojevanih provinca vabijo, naj bodo prosti pod njihovo vlado.

Ali nismo upravičeni do nanenja, da bi oni storili iste stvari na zapadni fronti, če bi ne stali tam nasproti armadam, katerih ne morejo premagati niti njihove brezštevilne divizije? Če bi, ko bi enkrat čutili, da je njih ustavljanje končano, predlagali ugodno in primerne pogoje z ozirom na Belgijo, Francijo in Italijo, ali bi nam mogli zameriti, če bi sklepali, da so storili vse to le v namenu, da sebi zagotovijo prostoro v Rusiji in na Vzhodu?

Njih namen je brez vsakega dvoma, napraviti vse slovanske narode, vse proste in napredkažljene narode baltičkega polotoka, vse dežele, katerim je vladala Turčija, in jih slabo vladala, podvržene njih lastni volji in ambiciji, ter zgraditi na tej vladi cesarstvo sile, glede katerega si oni mislijo, da morejo potem zgraditi cesarstvo dobričarije in cesarstvo trgovske nadvlade, cesarstvo, ki je tako sovražno Ameriki kot Evropi, katero si bo zaslužilo to — cesarstvo, ki bo končno obvladalo Perzijo, Indijo ter narode daljnega Istoka.

V takem programu ne morejo igrati nobene vloge naši ideali, ideali pravičnosti, humanitete in prostosti, princip proste samodoločbe naroda, katero zahteva ves moderni svet.

Mi jih zavračamo radi idealov sile, radi principa, da mora močni vladati slabemu, da mora trgovina slediti zastavi, ne glede na to, če oni, kamor se ponese zastavo, slednjo pozdravljajo ali ne, da se narode sveta podjarni nadgospodstvu in patronaži onih, ki imajo v rokah moč, da izsilijo vse to.

Če bi se ta program enkrat izvedel, bi se morala Amerika in vsi, ki hočejo ali si upajo stati na njeni strani, oborožiti se in pripraviti za boj proti obvladi sveta — proti obvladi, katere bi pravice navadnih ljudi, pravice žensk in vseh onih, ki so slabi, dolgo časa tlačila pod nogami in omalovaževala, ter bi se moral stari, prastari boj za prostost in pravico pričeti iz nova.

Vse, za kar je Amerika živela in kar je dobila in radi česar je postala velika, da pripomore k zmagi in k slavnemu vdejstvovanju, bi razpadlo v razvaline, in vrata usmiljenja bi bila še enkrat brezusmiljeno zaprta človeštvu. Ta stvar je bedasta in nemogoča ali pa ni to, kar je pomenil ves potek in kar je pomenila cela akcija nemških armad, kjerkoli so se slednje gibale?

Ne želim, niti v tem trenutku skrajnega razočaranja, soditi strogo ali krivično. Sodim le to, kar je nemško orožje izvršilo z neusmiljeno dovršenostjo na vsakem lepem ozemlju, ki se ga je dotaknila.

Kaj bomo torej storili?

Sam zase sem pripravljen, še vedno pripravljem, pripravljen celo sedaj, razpravljati o pravičnem in poštenem miru ob vsakem času, ko bi bil slednji odkrito predlagan — o miru, v katerem bi se na enak način postopalo z močnim in slabim.

Odgovor, ko sem predlagal tak mir, pa je prišel od nemških poveljnikov v Rusiji, in jaz ne morem napačno razumeti smisla tega odgovora.

Jaz sprejemam izziv in vem, da ga sprejemate tudi vi. Ves svet naj ve, da ga sprejemate vi. Razodel pa se bo ta izziv v skrajnem postrtovanju in pozabljenju samega sebe, s katerim bomo dali vse, kar ljubimo in vse kar imamo, da odrešimo svet ter ga napravimo sposobnim za proste moč kot smo mi sami, da žive v njem.

To je sedaj smisel vsega, kar počenjamo. Naj vsaka stvar, ki jo govorimo, moji sorojaki, vsaka, ki jo odsedaj naprej snujemo ali izvršujemo, oznanja resnico tega odziva, dokler ne bo veličanstvo in moč naše združene sile izpolnilo misli ter popolnoma porazilo moči onih, ki se rogajo vsemu ter napačno cenijo vse, kar častimo mi in kar nam je drago.

Nemčija je še enkrat izjavila, da bo sila in edina sila določila, če naj vladata pravica in mir v zadevah ljudi, in če naj določuje usode človeštva pravica kot jo razumeva Amerika ali obvlada kot jo pojmuje ona.

Vsi tedi je mogoče od nas le en odgovor: Sila, sila do skrajnosti, sila brez meja in razlike, pravična in zmagovalna sila, ki bo priobila pravo postavbo sveta ter vrgla v prah vsako sebično nadvlado.

Francosko bojišče

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Angleško oficijelno poročilo.

London, 7. aprila. — Poročilo feldmaršala Haiga iz glavnega vojnega stana se glasi:

— Uspešne manjše operacije, katere smo izvedli danes zjutraj južno od Somme, so dovedle do hudih krajevnih bojev. Sovražnik je vprizoril ljute protinapade, da bi zopet zavzel svoje prejšnje postojanke in imel je velike izgube.

Številno nemških ujetnikov je zpašalo več kot 140. Vplenili smo tudi mnogo strojnih pušk.

Danes zjutraj je sovražnik dvakrat poskusil navaliti na naše postojanke pri Buequoi, toda vsakikrat je naša artilerija njegove čete vstavila in razgnala.

Na ostali fronti je bil dan še precej miren.

Francosko oficijelno poročilo.

Pariz, 7. aprila. — Današnje oficijelno poročilo se glasi:

— Sinoči so Francozi odbili en nemški napad v okolici Grivesnes. Tekom noči je artilerija na obeh straneh razvila veliko živahnost med Montdidier in Noyon.

Zapadno od Noyona je bil nek nemški oddelek, kateremu se je posrečilo zavzeti neko prednjo francosko postojanko, v protinapadu takoj vržen nazaj.

Ob Oisi so Nemci obnovili svoje napade v okolici Chauny in Barisis.

Nemški napad na francosko črto severno od Chemin des Dames ni bil uspešen.

Tekom noči so bombardirali Rheims.

Nemško oficijelno poročilo.

Berlin, 7. aprila. — Sinočno oficijelno poročilo iz glavnega stana se glasi:

— Na južnem bregu Oise je bilo nadaljevanje naših napadov uspešno.

Zavzeli smo Pierremande in Folembray.

Japonci v Vladivostoku

ZARADI UMORA ENEGA JAPONCA SO JAPONCI IZKRECALI SVOJE ČETE V VLADIVOSTOKU. — MORNARIŠKI MINISTER ADMIRAL KATO POVE LJUJE ARMADI. — BOLJŠEVIŠKA VLADA JE V LOŽILA OSTER PROTEST. — ZAVEZNIKI NISO PRIVOLILI V INTERVENCIJO.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Moskva, 7. aprila. — Japonski mornariški minister admiral Kato je v Vladivostoku izdal proklamacijo, ki se peča z izkrcanjem zaveznikiški čet v petek.

Japonski minister pravi, da čuti velike simpatije z Rusijo v sedanjem položaju, želi, da bi prenehal bratomorni boj in da bi se popolnoma uresničila revolucija, toda moral je storiti ta korak, da varuje življenje in lastnino japonskih in zaveznikiških podanikov, ker je bil umorjen en japonski vojak in ker ni krajevnih oblasti v sibirskem pristanišču, da bi mogle vzdržati postavbo in red. Admiral je rekel, da se je obrnil na vlado za nadaljna navodila.

Predsednik vladivostoškega sovjeta vojaških in delavskih delegatov Sauhanov je v svojem poročilu na narodne komisarje izjavil, da je po njegovem mnenju umor Japonca — političen uboj, ker ni bil izvršen rop. Ujeti krivce se ni posrečilo.

Suhanov pravi, da se je izkrcanje japonskih čet izvršilo v prisotnosti japonskega konzula in admirala Kato. Izvršilo se je brez privoljenja ameriškega, angleškega in drugih konzulov; tudi se ni izdalo nikako svarilo na krajevne oblasti.

Pozneje so se izkreale tudi angleške čete. Sovjet vojaških in delavskih delegatov je protestiral pri konzularnem zboru. Ameriški in angleški konzul je privolil, da sprejme delegacijo kot zastopnike vojaškega in delavskega sovjeta. Japonski konzul pa je postopal z njimi samo kot s privatnimi osebami; francoski konzul pa jih sploh ni hotel videti.

Sovjet narodnih komisarjev je danes izdal izjavo, ki pravi:

— Japonska je pričela kampanjo proti sovjetovi republiki.

Izjava tudi pravi, da so Japonci takoj po umoru izkrcali vojaštvo, ne da bi čakali, kaj dožene preiskava, in tudi pravi, da je bil zločin že prej nameravan.

Vsem sibirskim sovjetom vojaških in delavskih delegatov je bilo naročeno, da nasprotujejo oboroženemu vpadu v Rusijo.

DOCTOR COWDRICK, Specialist
 2047 East 9th Street 4th Floor East. Euclid & Prospect, Cleveland, O.
 (Cleveland office on corner of E. 9th Street & E. 10th St. on corner of E. 9th St. & E. 10th St.)

opazovalni postaji pri Osumu v Albaniji. Bili pa so z izgubami pregnani.

GOVORI SE SLOVENSKO. Uradne ure so: od 9. zjutraj do 5. zvečer. Ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popoldne.

Pri meni se zdravi veliko število Slovencev in Slovenk. Ozdravim vnaše bolezni, ki jo prevzamem za zdraviti. Imam veliko iskustvo v zdravljenju možgnih tujnih bolezni.

Washington, D. C., 5. aprila. — Kakor pravi danes tukajšnje belgijsko poslaništvo, je general Pershing prejel iz rok belgijskega kralja Alberta veliki križ Leopoldovega reda.

Sedaj imate priložnost, da vprašate svetovnega šefa sil, ki Vas prosi za natanko 30 minut. Če nikoli nudi tako lepe prilike bojnim moškim in ženskam v boju. Nujno Vas pozivljamo, da na toj vprašate svet. Ne čakajte odlašanja je navedeno.

Prilike takoj in politično se nahajajo v skladu s tem Specializirani; pritom hode-
redni na Vašo pravo potovanje in ako morate odpraviti. Njegov uspeh in dober glas
je posledica vaše prisilne in učinki naših, katerih se poskušajo v vsakem sin
in v vsaki stvari, ki jo vidimo, greva. Če bi se ne bi, bi se ne bi, bi se ne bi,
odbi in najbolj urad v tem smislu. Takoj morate najti našo mado in strice
ti domajo svoj namen, ko vse drugo ni več pomagalo. Je važno, kakor se Vaše
naše; ako odpraviti najde, da je odpravila, se bodete pravični, hake in hake
Vas prihod, če bi se ne bi, bi se ne bi, bi se ne bi, bi se ne bi, bi se ne bi,
Valkano takoj prisiljen domajo, ako niste danes popolnoma uspehi. Ognje
se pri nas in pravito vsa svoja bolna privede in naša.

Rim, Italija, 7. aprila. — Današnje poročilo laškega vojnega stana pravi:

“Ob Pijavi je bilo menjajoče artilerijsko streljanje. V pokrajini proti obrežju so morale sovražne baterije umolkneti v bližini Grisolera.

V petek so močni sovražni od-
delki poskušali približati se naši
opazovalni postaji pri Osumu v
Albaniji. Bili pa so z izgubami pre-
gnani.

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI UREDNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1008 Norwood Bldg., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 118, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6342 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POŠVE, 1 Grab St., Nurey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEHOPIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 845 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni ured: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, oziroma njih uradniki, so ujudno prošen, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Polnih, Expressnih ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. In tako naslovljene pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

V vrtincu

CRITICA. — SPISAL E. A. POE.

PRIREDIL J. T.

(Nadaljevanje.)

Običajni opisi vrtinec me niso niti najmanj pripravili na to, kar sem sedaj videl.

Znam mi je primer popis Jonasa Ramusa, ki je še najbolj verodostojen, toda če ga človek bere, ne more imeti niti pojma o resničnosti.

Jaz ne vem, odkod je oni pisatelj opazoval vrtinec, vem pa, da bi ga bil čisto drugače opisal, če bi ga gledal z one skale kot sem ga gledal jaz. Kljub temu bom pa navedel na tem mestu par odstavkov njegovega popisa, da bo čitatelj bolj na jasnem glede onega, kar bo pozneje čital.

Med Lofodden in Moskoe — pravi pisatelj — je voda globoka kakih štirideset jardov. V smeri proti Vurrghu je pa voda tako nizka, da preti ladjam resna nevarnost pluti v tamošnji okolici.

Ob času plime se pojavi med Lofodden in Moskoe precej močan tok. Ko se pa začne voda zopet nizat, je ta tok tako močan in njegova bučanja tako silna, da se ne more z njim primerjati bučanje največjih vodopadov sveta.

To tuljenje je mogoče slišati več milij daleč. Vrtinec, katere povzroča ta tok so tako globoki in tako silni, da se jim ne more vsistati nobena ladja. Vsako potegnejo na dno, kjer se razbije ob pečinah.

Ko se voda enkrat umiri, splavajo ostanki na površje.

Toda ta mirna razdobja sledijo samo plimi in oseki, ko je ozračje popolnoma mirno in trajajo komaj po pol ure. Večkrat se pripeti, da priplavajo morski somi v bližino vrtinec. Ko jih enkrat zagrabijo, začne tuliti in lajati, toda silni vodni moči ne morejo kljubovati.

Nekdo je zasel nek medved, ki je hotel priplavati na Moskoe, v vrtinec. Začel je tako strahovito tuliti, da so ga slišali ljudje na bregu.

Moj spremljevalec me je potegnil za skalo, kjer se ni tako slišalo že pojenjajoče bučanje.

Boljšje je tukaj — je rekel — Vrtinec ste si torej ogledali. — Zdaj vam bom pa povedal zgodbo, ki vas bo prepričala, da jaz moram izmed vseh ljudi najbolj še poznati Moskoe.

Odkasijal se je ter nadaljeval:

— Jaz in moja dva brata smo imeli precej veliko jadralnico, imela je kakih sedemdeset ton, in na nji smo ribarili med otočjem okrog Moskoe. V tem skalovitem delu morja je ribji lov zelo bogat, samo malo je takih, ki si upajo v ta vodovja.

Mi trije smo bili izmed vseh ribičev loffoddenskega obrežja edini, ki smo se upali podati v tako nevarnost. Ostali ribiči love ponavadi bolj ob južni strani. Lovili smo več let ter vjeli morda desetkrat toliko kot vsi ostali skupaj. Res je, da smo tvegali življenje, toda kaj, denar nam je presleplil in želja po bogastvu je neprestano naraščala.

Jadralnico smo imeli zasidrano v nekem zalivu kakih pet milij od tukaj. Ko je bilo lepo vreme smo odjadrali proti otoku Laache, ter spustili sidro na kakem prostoru, kjer je bila voda najbolj mirna. Tam smo ostali toliko časa, dokler se ni voda popolnoma pomirila.

V šestih letih se nam je samo dvakrat pripetilo, da smo morali ostati celo noč na vodi. Nekoč je bilo ozračje brez vsakega vetra, da se ni jadralnica nikamor ganila, drugič je bil pa tak vihar, da si ni smeli upati k obrežju.

Bilo je 10. julija leta 18... Bil je to dan, ki ga ne bodo ljudje na obrežju nikoli pozabili. Tedaj je namreč divjal najsilnejši orkan, kar jih je kdaj divjalo med zemljo in nebom. — Krog polne se je pa vse pomirilo.

Jaz in moja dva brata smo ob dveh popoldne odjadrali proti otoku. Tokom in v kratkem času napolnili svoje zaloge z dragocenimi ribami.

Moja ura je kazala sedem, ko smo dvignili sidro ter se začeli vračati. Vedeli smo namreč, da se začne pomikati tok krog otoka, torej v večer in smo vsled tega še pred tem časom nameravali dospeti na obrežje.

Pihal je prijazen vetrič. Jadralnica se je še precej hitro pomikala in nikdo se ni bal najmanjše nevarnosti. — Naenkrat je pa začel pihati veter preko naših hrbtov: prihajal je preko Helsegren. To je bilo nekaj čisto nenavadnega. Kaj takega se nam ni še nikdar pripetilo. Meni je postalo tesno pri srcu, ne da bi vedel, zakaj.

Hoteli smo se ravnati po vetru, toda vsled vrtinec nismo mogli naprej. Jaz sem ravnokar hotel predlagati svojim dvema bratoma, da bi se vrnili na ono mesto, kjer smo imeli malo prej zasidrano ladjo, ko sem naenkrat opazil, da so se začeli zbirati na obzorju neki črni oblaki živobakrene barve, ki so se dvigali in širili z izvanredno naglico.

Y tistem hipu je pa tudi prenehel pihati veter. Morje je bilo po-

polnoma mirno in vsled slabih morskih tokov se je ladja komaj vidno premikala semtertja.

Ta pa ni trajalo toliko časa, da bi zamogli razmišljati o tem. Prej kot v eni minuti nas je namreč zgrabil vihar — v manj kot v dveh minutah se je nebo popolnoma zmrčilo — valovi so začeli pljuskati preko krova — in takoj zatem je nastala taka tema, da nismo več razločili drug drugega.

Neumno bi se bilo lotiti opisovanja takega orkana. — Najstarejši človek na Norveškem ni še nikoli ničesar takega doživel. — Sreča, da smo bili prej zvrili svoja jadra. — Toda pri prvem navalu sta padla oba jarbola preko krova kot da bi ju bil kdo odžagal. Z glavnim jarbолоm je padel v morje tudi moj mlajši brat, ki se je bil radi večje varnosti privezal nanj.

Naša jadralnica je postala najbolj lahka stvar, kar jih je kdaj plavalo po morju. V notrajost jadralnice so vodila močna vrata, katera smo vedo skrbno zaklenili, kakorhitro smo hoteli prejadrali močan morsk tok ob obrežju.

Če bi ne bilo te odredbe, bi se takoj potopili, kajti že v naslednjem trenutku so pokrili valovi jadralnico.

Kaj se je zgodilo z mojim bratom, ne vem, in nisem nikoli izvedel. Jaz sem spustil jadro, vrgel sem se na krov ter se uprl z nogama v notranji del ladijskega rilca. Z rokama sem se oklenil debelega hloda v bližini prvega, tedaj je porušena, jarbola.

To sem storil samo iz nagone, kajti ničesar boljšega mi ni preostajalo.

Par minut sem bil pod vodo. Zadrževal sem sapo ter se oklepal hloda. Ker nisem mogel več, sem pokleknil ter se ga še tesneje oprijel.

(Dalje prihodnjič.)

"Vse gre dobro".

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 8, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

S francosko armado v Franciji, 4. aprila. — (Ass. Press). — Nocoj je vrhovni poveljnik general Foch pozdravil zastopnika Ass. Press in druge vojne poročevalce, katerim je rekel, da upa, da bodo nadaljevali delo za skupno zavezo. Niško stvar kot so do sedaj delali. Kažoč na zemljevid, je rekel general Foch:

"Vse gre dobro. Pogledajte, kako malo naprej so prišli 'boche' (svinje) — da jih imenujem s pravim imenom — tekem 27, 28, 29, in 30. marca.

Zdaj je četrti april in se jasno vidi, da se je veliki naraščajoči nemški val razbil na obrežju, ker je zadel na oviro. Zdaj stojijo proti utrdbi in so popolnoma vstavljeni. Bodočnost bo pokazala naše uspehe v polni meri. Poskušamo da vse izboljšamo in da dobimo nadvlado nad svinjama. Ne morem reči, kaj se bo še zgodilo, toda vse gre dobro."

NA PRODAJ.

Graphonola za \$50.00, prodam jo za \$35.00. Kdor jo hoče videti, naj jo pride pogledat v soboto popoldne ali pa v nedeljo. Frederick Leve, 223 Madison St., Hoboken, N. J.

HARMONIKE

bodlasi kakršne koli vrste izdelujem in popravim po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v tem tisknem domu. V popravu vzamem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejemem v zameno.

JOHN WENZEL.

1917 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

Na znanje.

Položaj je tak, da ne moremo sedaj nič več pošiljati denarja vojnim ujetnikom in beguncem.

Po novi postavi zamore z malimi zneski podpirati avstrijske, nemške, bolgarske in turške vojne ujetnike, begunce in podanike le tak človek, ki je ameriški državljan, in mora v to svrhu dobiti dovoljenje od War Trade Board iz Washingtona. Tvrdba FRANK SAKSER.

Mnogo ljudi je bolnih. Zakaj? Ker niso pravilno zdravljeni.

Dr. S. P. MANSHIP

pove resnico in zdravi tako, kot bolezen zahteva.

Mi zdravimo ne samo vse kronične, nevroze, krize, koze in druge bolezni.

Mi razbimo najnevarnejše in smrtonosne bolezni, ki se brzo izražajo in stalno ozdravi.

Mi NE ZORAVIMO, AKO SPOZNAMO, DA BOLEZEN NI OZDRAVLJIVA.

Govorimo vaš jezik. PROF. DR. MANSHIP Nasproti Kaufman Baers trgovine

naslednik prof. dr. SLOAN-A 408 SIXTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.

URE: dnevno od 9. do 5. ure; v nedeljo od 9.30 do 1. popol.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JOHNA KANDARE, podmače Jakopec iz Dan pri Ložu. Pred 6. meseci je bil tu v Bartontou, Ohio, in potem se je selil v West Virginijo. Za naslov ne vem, zato prosim rojake, če kdo ve, da mi sporoči, ali naj se pa sam oglasi na ta naslov: Louis Trope, R. F. D. 33, Box 8, Wooster Road, Bartontou, Ohio. (8-10-4)

POTREBUJEM GOSPODINO.

Sprejemem tudi staro žensko ali pa žensko z enim otrokom. Plača po dogovoru. Pisma pošljite na sledeči naslov:

Michael Činžar, R. F. D. 2, Box 100, Lowell, Pa. (6-8-4)

DELO! DELO!! DELO!!!

Pri Charcoal Iron Company of America v Newberry, Mich., se potrebuje 200 drvarjev za delati drva. Gozd je lep in še ni bil sekan. Vse v ravni. Dobro, zdravo podnebje, stalno delo poleti in pozimi za več let. Plača od kladre \$2.15. Imamo tudi vrhove za delati vse ležaje, vse posekane, ni nobene izjeme, trd ali mehak les. Plača se po \$2.00 od kladre. Imeli bomo tudi dovolj dela za beliti. Potrebuje se tudi več delavcev za mesečno plačo za razna dela v gozdu. Za pojasnila se obrnite na našega zastopnika:

John Kinias, Murphy Camp, Newberry, Mich. (6-4 18x v 2 d)

Želim izvedeti za naslov svojega brata FRANKA TURŠIČ, doma iz Mahneti nad Cerkljico na Notranjskem. Služil je v avstrijski armadi, mogoče se nahaja v ujetništvu. Prosim cenjene rojake in ujetništvo, naj mi sporočijo, ako jim je znano njegovo bivališče, ali pa naj se sama oglasi na naslov: Joseph Turšič, 1018 E. 66. St., Cleveland, Ohio, U. S. America. (6-9-4)

PRODA SE POČENI

farma 60 akrov s potrebnim poslopjem; nadalje tudi neobdelana zemlja od \$10 do \$20 akre v Wisconsinu. Poizve se pri lastniku: Joseph Zalokar, 15803 Waterloo Road, N. E., Collinwood, Cleveland, Ohio. (6-8-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOSIPA ŠPÖRER. Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolič, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Dr. LORENZ.

Jas sam čitali slovensko govoreči Specialist malih bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradni 1000 Uravne od 9. do popoldne do 5. uri. V popoldne od 9. do popoldne do 5. popol. V nedeljo od 10. do 1. popol. DR. LORENZ, Specialist malih bolezni, 644 Penn Ave. II. nadst. na ulici, Pittsburgh, Pa.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v državi Illinois naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Flečko,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati toga dneva potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo rojaki v vseh osirih poslagali, posebno pa, kar ima po- kvarjeno kavo.

Mr. Janko Flečko, ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati toga dneva potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo rojaki v vseh osirih poslagali, posebno pa, kar ima po- kvarjeno kavo.

IŠČEM OSEBE,

katere so pripravne iti z menoj v podjetje, ki obeta jako dober uspeh ter bi moralo prinesiti vsaj 50% v prvem letu. Vse zainteresirane osebe naj se obrnejo pisмено ali osebno na naslov:

Mr. John Bahorich, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

Rad bi izvedel za naslov JOHNA ali LOUISA PODPADEC. Baje se je nahajal pred kratkim v Sheboyganu, Wis., in mogoče je še tu njegovo bivališče. Rojstni kraj v stari domovini mi je neznan. On je sin sestre moje matere Frančiške Podpadece, rojene v vasi Kovačev hrib v turjaški fari, občina Poštajn, Dolensko. Če kateri cenjenih rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga pošlje, ali pa če sam čita ta oglas, naj se mi sam javi. — Jernej Lah, 1001 Ontario Ave., Sheboygan, Wis. (8-10-4)

IMAMO V ZALOGI

še nekaj importiranih pristnih

BERGAMO

brusilnih kamnov

40c. komad

s poštino vred.

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, s številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prekomogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdba Frank Sakser.

Bechnik Frank No. 329639	Grgurič Blaž No. 260573	Samide Frank No. 330721
Bartol J. No. 330733	Gubert Giuseppe No. 323085	Sindič John No. 330763
Bear Dan. No. 260638	Kastelle John No. 44708	Spanček Rom No. 328894
Besons Mary Mima No. 330063	Kovač Frank No. 260641	Starčević Johana No. 331070
Bobbi Vajo No. 260583	Merkun Anton No. 331355	Tehler Anna No. 328896
Božičkovič Djuro No. 260581	Mikolich John No. 328253	Turk Charles No. 330351
Braun Mary No. 260643	Oswald Joe No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Dolar Valentin No. 330086	Pintar No. 330843	Turk Jernej No. 329741
Blender Vincenc No. 206241		

Gena vojno-varčevalnih znamk za mesec april.

APRIL: Ena znamka \$4.15, poln certifikat s dvajsetimi znamkami \$53.00

Vsak jih lahko kupi kolikor mu drago, nikakor pa ne več kakor dveote znamke.

Čitajte pazljivo v tem listu oglas "Vojno-varčevalne znamke in Sloveni". Poleg denarja ki ga nam pošljete za vojno-varčevalne znamke, priložite še 16 centov za poštuno registrirano pismo, v katerem vam jih bomo poslali.

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijjskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA \$3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMAVJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.